

МЕТОДОЛОГІЯ СУЧАСНИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
за результатами ХІХ Міжнародної
науково-практичної конференції
(23–24 лютого 2023 р., м. Харків)**

Харків 2023

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди (Україна),
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» (Україна),
Вірменський державний педагогічний університет імені Х. Абовяна (Вірменія),
Батумський державний університет імені Шота Руставелі (Грузія),
Телавський державний університет імені Якоба Гогобашвілі (Грузія),
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка (Україна),
Куявсько-Поморська Вища Школа в Бидгощі (Польща)

МЕТОДОЛОГІЯ СУЧАСНИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
за результатами XIX Міжнародної
науково-практичної конференції
(23–24 лютого 2023 р., м. Харків)

Харків
2023

УДК [37:001]«20»

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (протокол № 3 від 15.03.2023 р.)

Методологія сучасних наукових досліджень : збірник наукових праць за результатами XIX Міжнародної науково-практичної конференції (23–24 лютого 2023 р., м. Харків) / за заг. ред. К. Юр'євої. — Харків : ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2023. — 480 с.

Мови видання: українська, англійська, грузинська.

У збірнику представлено результати актуальних наукових досліджень науковців, викладачів, учителів, вихователів, докторантів, аспірантів – учасників XIX Міжнародної науково-практичної конференції «Методологія сучасних наукових досліджень» (Харків, 23–24 лютого 2023 р.) з України, Азербайджану, Грузії, Китайської Народної Республіки, Німеччини, Республіки Польща.

Для наукових працівників, викладачів закладів вищої освіти, учителів, вихователів, здобувачів вищої освіти. Може використовуватись у навчальному процесі на всіх рівнях вищої освіти.

Усі статті пройшли рецензування, зберігають авторську редакцію. Всю відповідальність за зміст публікацій несуть автори.

Організаційний комітет конференції:

Бойчук Юрій – голова організаційного комітету, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, ректор Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (Харків, Україна)

Бережна Світлана – заступник голови організаційного комітету, доктор філософських наук, професор, проректор з наукової, інноваційної та міжнародної діяльності Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (Харків, Україна)

Аланія Марина – доктор економічних наук, професор, Тбіліський державний університет імені Іване Джавахішвілі (Тбілісі, Грузія)

Гаврілова Людмила – доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри теорії і практики початкової освіти Донбаського державного педагогічного університету (Слов'янськ, Україна)

Гоголішвілі Отар – доктор історичних наук, професор, Батумський державний університет імені Шота Руставелі; правитель Музею імені Харитона Ахвледіані (Батумі, Грузія)

Карпетян Володимир – доктор психологічних наук, професор, професор кафедри дошкільної педагогіки та методик Вірменського державного педагогічного університету ім. Х. Абовяна (Єреван, Вірменія)

Метрєвелі Лія – доктор філософії з освітніх наук, професор, Грузинський технічний університет (Тбілісі, Грузія)

Мікеладзе Тамар – доктор педагогічних наук, асоційований професор, завідувач департаменту освітніх наук, Телавський державний університет імені Якоба Гогешвілі (Телаві, Грузія)

Модебадзе Ніно – кандидат педагогічних наук, професор, декан факультету освітніх наук, Телавський державний університет імені Якоба Гогешвілі (Телаві, Грузія)

Соколова Алла – доктор педагогічних наук, професор, в.о. завідувача кафедри музичного мистецтва Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (Харків, Україна)

Тавдгірідзе Лела – доктор педагогічних наук, професор Батумського державного університету імені Шота Руставелі (Батумі, Грузія)

Фомін Володимир – доктор педагогічних наук, професор кафедри музичного мистецтва, декан факультету мистецтв Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (Харків, Україна)

Хусейнов Разім – доктор філософії з фізики, асоційований професор, Гянджінський державний університет (Гянджі, Азербайджан)

Цотніашвілі Заза – політолог, доктор філологічних наук, професор, академік Національної академії наук Грузії, директор програм з журналістики Кавказького міжнародного університету (Тбілісі, Грузія)

Шашавіашвілі Кетеван – доктор історичних наук, асоційований професор, Кавказький міжнародний університет (Тбілісі, Грузія)

Шерозія Нато – кандидат педагогічних наук, асоційований професор Батумського державного університету імені Шота Руставелі (Батумі, Грузія)

Шукашвілі Ія – головний спеціаліст Бюро міжнародних відносин Телавського державного університету імені Якоба Гогешвілі (Телаві, Грузія)

Юр'єва Катерина – заступник голови організаційного комітету, доктор педагогічних наук, професор кафедри музичного мистецтва Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (Харків, Україна)

Янкович Олександра – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри ранньої освіти, спеціальної педагогіки та ресоціалізації Куявсько-Поморської Вищої Школи (Бидгощ, Польща); завідувач кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (Тернопіль, Україна)

Редакційна колегія:

Юр'єва Катерина – головний редактор, доктор педагогічних наук, професор кафедри музичного мистецтва Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (Харків, Україна)

Азікурі Гела – доктор біологічних наук, професор, Телавський державний університет імені Якоба Гогешвілі (Телаві, Грузія)

Гіаурі Анна – доктор освітніх наук, асоційований професор, Телавський державний університет імені Якоба Гогешвілі (Телаві, Грузія)

Гіоргадзе Ніно – доктор філологічних наук, керівник гуманітарного департаменту, асоційований професор, Телавський державний університет імені Якоба Гогешвілі (Телаві, Грузія)

Доборджінідзе Далі – кандидат філологічних наук, асоційований професор Батумського державного університету імені Шота Руставелі (Батумі, Грузія)

Кебадзе Мадона – доктор історичних наук, доцент Телавського державного університету імені Якоба Гогешвілі (Телаві, Грузія)

Кривобокова Аліна – редактор центру інноваційної і проєктної діяльності Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (Харків, Україна)

Соколова Алла – доктор педагогічних наук, професор, в.о. завідувача кафедри музичного мистецтва Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (Харків, Україна)

Фомін Володимир – доктор педагогічних наук, професор кафедри музичного мистецтва, декан факультету мистецтв Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (Харків, Україна)

Цкітішвілі Нелі – доктор філологічних наук, асоційований професор, Телавський державний університет імені Якоба Гогешвілі (Телаві, Грузія)

Шаповалова Олена – начальник редакційно-видавничого відділу Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (Харків, Україна)

<i>Сулханішвілі Н.</i> Характеристика розподілу ґрунтів у мікрзоні Кіндзмараулі, Кварельський муніципалітет.	127
<i>Чалаташвілі С.</i> Вплив порошку виноградних кісточок на процес трансформації антоціанів при витримці червоного сухого вина з винограду сорту Оджалеш.	131
СИСТЕМА МЕТОДІВ ДОСЛІДЖЕННЯ В СУСПІЛЬНИХ, ЕКОНОМІЧНИХ, ГУМАНІТАРНИХ НАУКАХ ТА МИСТЕЦТВОЗНАВСТВІ.	134
<i>Abuladze K.</i> Comparative analysis of category of case in the georgian and english languages.	135
<i>Басілашвілі Н.</i> Вибори і громадянська відповідальність.	139
<i>Bataeva K.</i> On new modifications of CMC-texts content-analysis.	143
<i>Будякова О.</i> Біоекономіка: інтегрована наука на основі досліджень міждисциплінарного характеру.	147
<i>Бурдіашвілі М.</i> Просвітницька діяльність у Кварельському районі у першій половині та середині ХХ століття.	152
<i>Gogolishvili O., Sabanadze O.</i> Batumi – “A safe haven in the eastern shores of the Black Sea” within the 60s and 70s of the XIX century.	156
<i>Gvazava B.</i> The different foreign political vector of the South Caucasus countries in the post-Soviet period as a factor hindering regional integration.	166
<i>Dekanadze K.</i> Prominent Georgian writers of the 19th century and public figures about Adjara.	173
<i>Dekanoidze N.</i> Ethnic identity is a strategic resource of the state.	176
<i>Джавахішвілі Д.</i> Картлійсько-кахетинська царська сім'я на рубежі XVIII–XIX століть.	183
<i>Жибер Т.</i> Особливості проведення досліджень з допомогою інструментів ШІ.	189
<i>Ковальчук А., Сідлецька А.</i> Діагностика фінансово-економічних показників діяльності підприємства як умова забезпечення його прибутковості.	192
<i>Котик Л.</i> Використання методу ментальних карт у соціально-географічних дослідженнях.	197
<i>Лавринюк І.</i> Особливості перекладу міжкультурних текстів.	203
<i>Лупаренко С.</i> Ставлення до дитинства та дітей у країнах Стародавнього Сходу.	206
<i>Львова О.</i> Типологізація публікацій аналітичних центрів.	210
<i>Олейнікова Л., Лепьохін О.</i> Моделі розподілу фінансування освіти.	215
<i>Пальчик А.</i> Роль соціальних наук в методології практичного богослов'я (католицький підхід). ...	219
<i>Савицька А.</i> Використання емпіричних методів дослідження для виявлення рівня готовності майбутніх соціальних працівників до роботи з соціально виключеною молоддю.	223
<i>Сеньовська Н.</i> Застосування міфопоетичного методу для дослідження трансформації фрагментів вищої української міфології в текстах.	226
<i>Стовба Т.</i> Система форсайт-методів як інструмент управління підприємством в умовах VANI-світу.	231
<i>Танько А.</i> До проблем забезпечення прав і свобод людини у діяльності поліції.	235
<i>Череп А., Воронкова В.</i> Соціально-економічна безпека як чинник забезпечення конкурентоспроможності економіки.	238
<i>Череп О., Дашко І.</i> Системний підхід до управління персоналом підприємства.	242
<i>Шевчук Р.</i> Актуальні проблеми публічного управління у сфері охорони здоров'я в Україні.	245
<i>Шершова Т.</i> Культурологія: методологічні орієнтири.	248
<i>Ялі А., Назимко Є.</i> Актуальні аспекти дослідження стану проблеми торгівлі дітьми.	252

Любов Котик

асистент кафедри економічної і соціальної географії
Львівський національний університет імені Івана Франка
Львів, Україна

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ МЕНТАЛЬНИХ КАРТ У СОЦІАЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

Анотація. Обґрунтовано доцільність використання методу ментальних карт у соціально-географічних дослідженнях. Розкрито особливості застосування методу при дослідженні соціального простору Шевченківського району м. Львова. Означено, що застосування методу дало змогу визначити соціально-вагомні об'єкти для мешканців адміністративного району, водночас засвідчило низьку інформованість мешканців про соціальний простір району та низьку залученість об'єктів соціальної інфраструктури у їхнє повсякденне життя.

Ключові слова: ментальні карти, соціальна географія, соціальний простір, м. Львів, Шевченківський АР.

Abstract. The expediency of using the method of mental maps in socio-geographic research is justified. The peculiarities of the application of the method in the study of the social space of the Shevchenkiv district of Lviv are revealed. It was noted that the application of the method made it possible to identify socially significant objects for residents of the administrative district, at the same time, it showed low awareness of residents about the social space of the district and low involvement of social infrastructure objects in their everyday life.

Key words: mental maps, social geography, social space, Lviv city, Shevchenkivskiy AR.

У модерній соціальній географії актуальним є пошук та залучення з інших суміжних наук методів дослідження, які розширять наявне соціально-географічне знання. Одним із методів, яким зараз послуговуються соціально-географи у своїх дослідженнях є метод ментальних карт, який генерує нове знання просторового аналізу соціально-географічних процесів.

Метод ментальних карт можна віднести до якісних методів, які «спрямовані на аналіз нечислових даних і пов'язані із пошуком значень, смислів, символів, причинно-наслідкових зв'язків, суб'єктивних характеристик соціально-географічних об'єктів, процесів і явищ» [10, с. 86]. Його сутність полягає у формуванні та візуальному представленні певного уявного (ментального) образу простору. Вперше цей метод застосований американським психологом Е. Толменом (1948), хоча, як зазначає О. Дроздов, ще на початку ХХ ст. Дж. Трубридж досліджував за допомогою уявних карт (*imaginary maps*) спосіб орієнтування мешканців у просторі Лондона [7, с. 173].

У соціально-географічних дослідженнях метод ментальних карт вперше застосували Р. Даунс і Д. Стеа, які запропонували найпоширеніше зараз трактування ментальних карт: «створене людиною зображення частини оточуючого простору, котре відображає світ таким, яким він уявляється людині» та дали означення ментального картографування (*cognitive mapping*): «комплекс когнітивних процесів,

завдяки яким індивід набуває, закодовує, зберігає, відтворює та маніпулює інформацією про навколишній простір» [13]. Вони ж наголосили на двох важливих аспектах аналізу ментальних карт: співвідношення зображуваних об'єктів із реальними об'єктами на території ментального картографування; співвідношення відстаней між об'єктами на ментальній та реальній картах.

В українській суспільній географії теоретичні основи застосування методу ментальних карт обґрунтував О. Шаблій. Учений трактував ментальні карти «певним образом простору», зазначав, що «образи простору в уяві однієї людини чи групи людей картою є досить умовною категорією», наголошував, що їх варто розглядати «як передумови для прийняття рішень» [11, с. 278-279].

Важливе місце ментальним картам у соціально-географічних дослідженнях відвела Л. Шевчук [12, с. 126-129], яка розглянула їх серед якісних методів дослідження на рівні з методом опитування, анкетування, аналізу документів. Вагомість ментальних карт для проведення соціально-географічних досліджень обґрунтували М. Білецький, І. Ванда, Л. Котик [1, с. 49], суспільно-географічних — М. Влах, Л. Котик [3, 117]. Дослідження сприйняття простору м. Львова мешканцями з використанням методу ментальних карт провели О. Бордун, Л. Котик [2].

Метою статті є дослідження сприйняття соціального простору Шевченківського адміністративного району (АР) м. Львова його мешканцями методом ментальних карт. Дослідження продовжує соціально-географічні розвідки території первинно проведені методом польових досліджень та анкетування [6].

Шевченківський АР — один із шести АР м. Львова, який охоплює територію північної частини міста: місцевості Голоско, Замарстинів, Збоїща, Гаврилівка (Підзамче), частково Рясне, Клепарів, і смт Брюховичі [8, с. 14; 9]. АР утворено 1940 р.; його площа — 2841,5 га (24,5% площі м. Львова), наявне населення — 143,2 тис. осіб (20,1% населення м. Львова, 2020) [4].

На території АР є стратегічні та містоутворюючі промислові об'єкти («Львівська пивоварня», українсько-англійське кавова підприємство «Галка Лтд», кондитерська корпорація «Nestle-Світоч», українсько-швейцарське швейне підприємство «Весна» і т.д.), об'єкти соціальної сфери («Комунальна міська клінічна лікарня швидкої медичної допомоги», «Львівська станція швидкої медичної допомоги», «Львівський державний університет безпеки життєдіяльності», багатофункціональний стадіон «СКА» і т.д.) тощо.

В АР простежується тенденція (з середини 90-х років ХХ ст. до 2020 р.) до зменшення кількості мешканців, що зумовлено процесами депопуляції населення регіону та від'ємними показниками міждержавної міграції [4; 5, с. 113-115; 9]. Водночас в АР провадиться активне багатоквартирне висотне житлове будівництво на місці колишніх промислових, громадських, зелених зон (рис. 1).

Мікрорайон Збоїща

Мікрорайон Голоско

Рис. 1. Нова житлова забудова Шевченківського АР [9].

Житлова зона займає найбільшу площу з-поміж функціонально-територіальних зон Шевченківського АР [8, с. 190–191]. Вона зосереджена в південній, східній, південно-західній частині АР. Житлова зона представлена як ареалами садибної забудови так і багатоповерхової забудови, з-поміж яких виокремлюється нова забудова 10-х років ХХІ ст.

Промислова зона АР сформована між горбами Розточчя на сході і Кортумовою горою на заході та простягається уздовж річки Полтви [8, с. 190–191]. Зараз площа промислової зони як і зеленої зони та зони резервних територій зазнає суттєвого скорочення.

Громадська зона у порівнянні з іншими АР відносно невелика та сформована переважно освітніми, торговельно-розважальними закладами та закладами ресторанної сфери.

З метою вивчення сприйняття мешканцями соціального простору Шевченківського АР, у грудні 2021 р. – січні 2022 р. проведено дослідження з використанням методу ментальних карт. У дослідженні взяли участь 72 респонденти, розподіл яких співвідноситься з сформованою статеві-віковою структурою мешканців АР: 54 % – жінки, 46 % – чоловіки; 28 % – особи у віці до 18 р., 54 % – особи працездатного віку (18–60 рр.), 18 % – респонденти у віці 60 р. і старші; 12 % – проживають на території АР до 3 р. (придбали помешкання, тимчасово винаймають помешкання у межах АР), 19 % – проживають впродовж 3–10 р., 69% – проживають на території АР 10 р. і більше. Рівень матеріального забезпечення респонденти оцінили як низький (58 % від загальної кількості опитаних; жінки – 60 %, чоловіки – 54 %), середній рівень матеріального забезпечення характерний 35 % опитаних (34 % і 37 % відповідно), високий – 7 % (6 % і 9 %). На виконання ментальних карт респонденти витрачали 5–15 хв. Місцями вибору респондентів та виконання ними ментальних карт обрані головні транспортні зупинки на території АР.

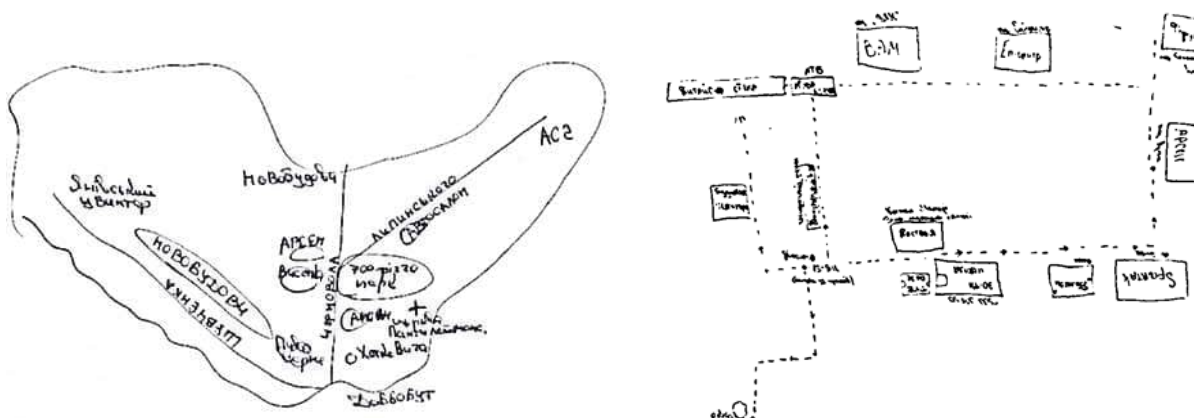

Рис. 2. Приклади ментальних карт сприйняття соціального простору Шевченківського АР м. Львова його мешканцями

За результатами аналізу ментальних карт (рис. 2) виконаних респондентами, узагальнення та систематизації інформації поданої на них, укладено картосхему, яка ілюструє сприйняття соціального простору Шевченківського АР його мешканцями (рис. 3). На картосхемі представлено об'єкти соціальної сфери АР, які присутні на ментальних картах респондентів та виступають у ролі маркерів сприйняття простору; нанесено транспортні артерії-маркери; показано ареали новобудов, які формують новий образ АР.

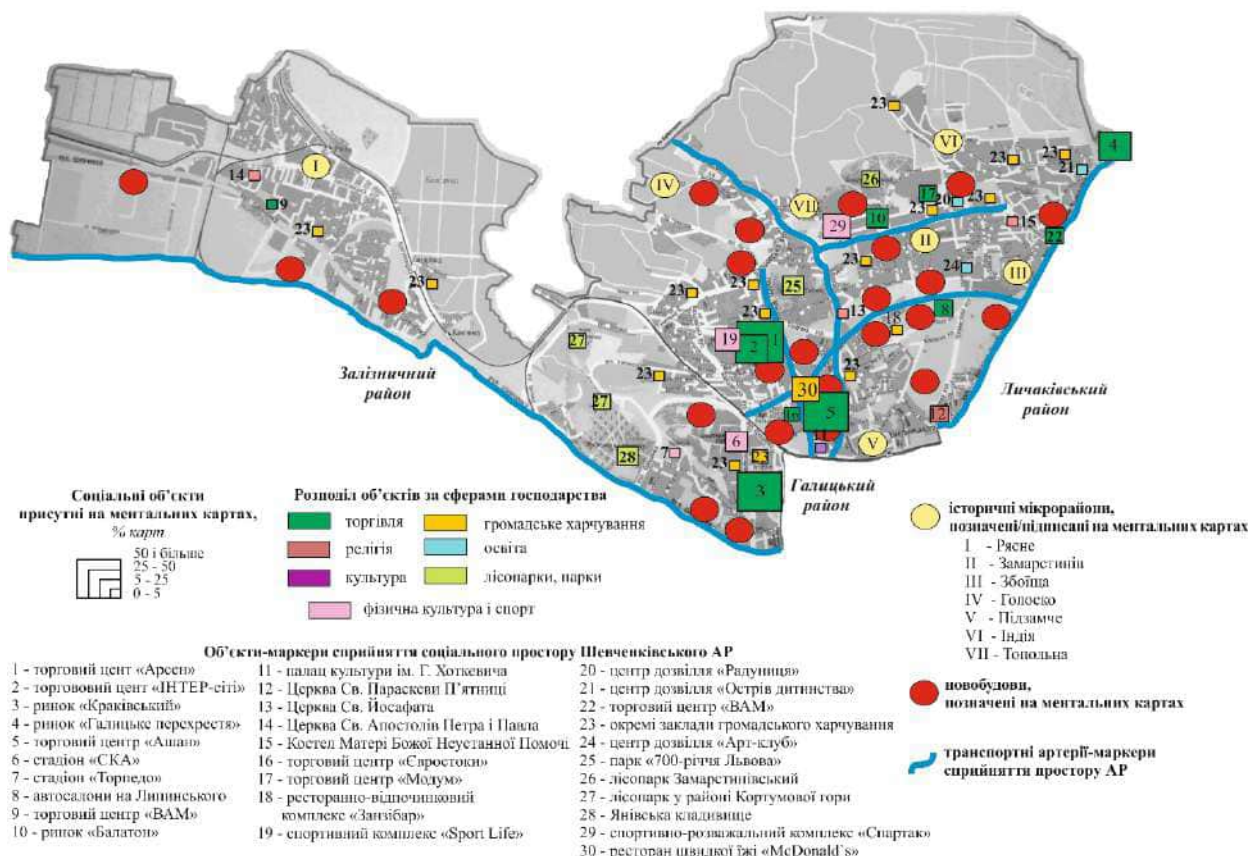

Рис. 3. Сприйняття соціального простору Шевченківського АР м. Львова його мешканцями

Змістовий аналіз ментальних карт засвідчив:

➤ низьку інформованість мешканців про простір/межі Шевченківського АР та його геопросторову організацію – для більшості респондентів (64 % ментальних карт) простір АР обмежується мікрорайонами дотичними до вулиць Липинського, Замарстинівської, Шевченка, Промислової. Мікрорайони Рясне 1 і Рясне 2 присутні лише на 8 % ментальних карт;

➤ до Шевченківського АР респонденти активно включають об'єкти (торгові-центри) «Форум», «Магнус», «Добробут», які розміщені на території Галицького АР, Головний залізничний вокзал м. Львова (транспортно-логістичний осередок) – Залізничний АР;

➤ низька насиченість сприйняття соціального простору АР об'єктами культурної, спортивної, освітньої інфраструктури – 1–2 об'єкти на індивідуальних ментальних картах;

➤ головними маркерами АР є транспортні артерії (вул. Шевченка, Чорновола, Липинського, Б. Хмельницького, Замарстинівська, Мазепи) — присутні на понад 80 % індивідуальних ментальних карт; торгово-розважальні центри «Інтер-Сіті», «Арсен», «Спартак», «Краківський ринок» – понад 50 % ментальних карт; медичні комплекси (Лікарня швидкої допомоги, Дитяча лікарня «Охмадит»), транспортно-інфраструктурні вузли (залізнична станція «Підзамче», «АС2») – 21 % індивідуальних ментальних карт;

➤ на усіх індивідуальних ментальних картах присутні об'єкти інфраструктури торгівлі, громадського харчування, середньої освіти мікрорайонного значення, які впливають на організацію соціального життя мешканців локальних територій АР;

➤ промислові об'єкти присутні лише на 8 % ментальних карт мешканців, що свідчить про нівелювання образу Шевченківського АР як промислового району м. Львова;

➤ багатоповерхові новобудови (житлові комплекси) присутні на 38 % ментальних карт;

➤ зелені зони не формують уявлення про АР у мешканців — вони є на 16 % ментальних карт, й за пропорційною площею їхнього зображення суттєво масштабно менші від своїх реальних розмірів;

➤ для більшості респондентів за сприйняттям соціального простору, Шевченківський АР постає поєднанням магістральних вулиць, які щільно забудовані новим багатоповерховим житлом, де поодинокі вкраплені об'єкти соціальної інфраструктури, переважно великі торгові центри.

Результати досліджень можна використовувати для розробки проектів популяризації об'єктів соціальної інфраструктури для мешканців АР, особливо нових освітніх, спортивних, культурних осередків. Водночас потребують догляду зелені зони, які повинні стати місцем дозвілля мешканців АР, а не новим осередком забудови території. Подальших досліджень потребують трансформації сприйняття мешканцями соціального простору Шевченківського АР спричинені російсько-українською війною та безпековими викликами.

Список використаних джерел

1. Білецький М., Ванда І., Котик Л. Соціальна географія : навч. посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 328 с.
2. Бордун О. Ю., Котик Л. І. Дидактичне використання ментальних карт у географічних дослідженнях. *Science, society, education: topical issues and development prospects. Abstracts of the 3rd International scientific and practical conference*. Kharkiv : SPC "Sci-conf.com.ua", 2020. P. 148–152.
3. Влах М., Котик Л. Теорія і методологія географічної науки : навч. посібник Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 344 с.
4. Головне управління статистики у Львівській області URL: <https://www.lv.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 15.02.2023).
5. Гудзеляк І. І. Демографічна ситуація у місті Львові. *Вісник Львівського університету. Серія географічна*. 2013. Вип. 41. С. 109–116.
6. Дацій Х., Котик Л. Дозвілля населення Шевченківського району м. Львова: суспільно-географічні аспекти. *Реалії, проблеми та перспективи розвитку географії в Україні : XX-а Всеукр. студ. наук. конф.* Львів : Простір-М, 2019. С. 72–76.
7. Дроздов О. Ю. Ментальні карти як форма репрезентації просторових уявлень. *Актуальні проблеми психології*. 2012. Вип. 33. С. 172–176.
8. Львів : комплексний атлас / за ред. проф. О. Шаблія. Київ : Картографія, 2012. 192 с.
9. Львівська міська рада. URL: <https://city-adm.lviv.ua>.
10. Соціальна географія : підручник / за ред. Л. Немець, К. Мезенцева. Київ : Фенікс, 2019. 304 с.
11. Шаблій О. І. Основи загальної суспільної географії : підручник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2003. 444 с.
12. Шевчук Л. Т. Соціальна географія: навч. посібник. Київ : Знання, 2007. 349 с.
13. Downs R. M., Stea D. *Image and Environment: Cognitive Mapping and Spatial Behavior*. Chicago : Aldine Publishing, 1973. 439 p.

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди (Україна),

Наукове видання

МЕТОДОЛОГІЯ СУЧАСНИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
за результатами ХІХ Міжнародної науково-практичної конференції
(23–24 лютого 2023 р., м. Харків)

Відповідальний за випуск

К.А. Юр'єва

Формат 60x84 1/16. Папір офсетний. Гарнітура Arial. Друк ризографічний.
Умов. друк. арк. 13,18 Наклад 100 прим. Замов.

Україна, 61002, Харків
вул. Алчевських, 29

У збірці представлено результати актуальних наукових досліджень вчених – викладачів, учителів, вихователів, докторантів, здобувачів третього (освітньо-наукового), другого (магістерського) і першого (бакалаврського) рівнів вищої освіти – учасників **XIX Міжнародної науково-практичної конференції «Методологія сучасних наукових досліджень»** (Харків, 23–24 травня 2023 р.) з України, Грузії, Китайської Народної Республіки, Німеччини, Польщі.

Для наукових працівників, викладачів закладів вищої освіти, учителів, вихователів, здобувачів вищої освіти. Може використовуватись в освітньому процесі і в теоретичних наукових дослідженнях.